

Date - 14-09-2025

السلام علیکم

کیا ایک مجلس میں تین طلاق دینے سے طلاق واقع ہو جاتی ہیں قرآن و حدیث کی روشنی میں جواب عنایت فرمائیں

مستفتی بلال حسین اترکھنڈ بھارت

الجواب بعون الملک الوہاب

تین طلاق متفرق اوقات میں یا ایک ہی وقت میں ایک ہی جملہ میں یا الگ الگ جملوں میں ایک سانس میں یا تین سانس میں دی جائیں بہر صورت واقع ہو جاتی ہیں، اسی پر تمام امت کا اجماع ہے  
لہذا جس عورت کو اسکے شوہر نے تین طلاقیں دے دیں وہ اپنے شوہر پر حرمتِ مغلفہ کے ساتھ حرام ہو چکی، رجوع جائز نہیں، اور نہ ہی ان کا آپس میں دوبارہ نکاح جائز ہے جب تک کسی دوسرے شخص سے نکاح نہ ہو جائے پھر دوسرا شوہر اسے طلاق نہ دے

قال اللہ تعالیٰ

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

(البقرة: 230)

" پھر اگر تیسری طلاق اسے دی تو اب وہ عورت اسے حلال نہ ہوگی جب تک دوسرے خاوند کے پاس نہ رہے پھر وہ دوسرا اگر اسے طلاق دیدے تو ان "یعنی دونوں پر گناہ نہیں کہ پھر آپس میں مل جائیں اگر سمجھتے ہوں کہ اللہ کی حدیں نباہیں گے، اور یہ اللہ کی حدیں ہیں جنہیں بیان کرتا ہے دانش مندوں کے لئے۔

۔"

آیت کریمہ عام ہے، خواہ طلاقیں ایک ہی وقت میں دی جائیں یا مختلف مجالس میں، بہر صورت جب تین طلاقیں پوری ہو گئیں تو عورت حرمتِ مغلفہ کے ساتھ حرام ہو گئی۔

حدیث پاک میں ہے

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا  
أَنَّ رَجُلًا طَلَّقَ امْرَأَتَهُ ثَلَاثًا فَتَزَوَّجَتْ فَطْلُقَ، فَسُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ أَتَحِلُّ لِلأُولَى؟ قَالَ: لَا، حَتَّى يَذُوقَ عُسَيْلَتَهَا كَمَا ذَاقَ  
الأُولَى.

(صحیح بخاری، کتاب الطلاق حدیث نمبر - 2639)

اس سے صاف ظاہر ہے کہ پہلی باردی گئی تینوں طلاقیں نافذ ہو گئیں۔

واللہ اعلم بالصواب

اُسلللامو اُللکوم

क्या एक मजलिस में तीन तलाक देने से तलाक वाक्रे हो जाती हैं कुरान व हदीस की रोशनी में जवाब  
इनायत फ़रमाएँ

मुस्तफती बिलाल हुसैन: उत्तराखंड भारत

अल-जवाब

व'अलैकम अस्सलाम सुरत मसऊला में तीन तलाक मतफ़र्रिक औक़्ात (वक़्त) में या एक ही वक़्त में एक ही  
जमले में या अलग अलग जमलों में एक सांस में या तीन सांस में दी जाएँ बह हर सुरत वाक्रे हो जाती हैं, इसी  
पर तमाम उम्मत का इज्मा है, लिहाज़ा जिस औरत को उसके शौहर ने तीन तलाकें दे दीं वो अपने शौहर पर  
हरमत-ए-मुग़ल्लज़ा के साथ हराम हो चकी, रुज़ जायज़ नहीं, और न ही उनका आपस में दोबारा निकाह  
जायज़ है, जब तक किसी दूसरे शख्स के साथ निकाह न हो जाए फिर दूसरा शौहर उसे तलाक न दे

अल्लाह ता'अला कुर'आन-ए-पाक में इरशाद फरमाता है

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُ ۖ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا  
حُدُودَ اللَّهِ ۖ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُسَيِّئُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ  
(अल बक्करह: 230)

तर्जमा - "फिर अगर वो (तीसरी) तलाक दे दे तो वो औरत उसके लिए हलाल न होगी यहाँ तक कि  
दूसरे शौहर से निकाह करे,

आयत-ए करीमा आम है, ख्वाह तलाकें एक ही वक़्त में दी जाएँ या मुख्तलिफ़ मजलिसों में,

बहर सूरत जब तीन तलाकें पूरी हो गईं तो औरत हरमत-ए-मुग़ल्लज़ा के साथ हराम हो गई।

हदीस पाक में है

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا  
أَنَّ رَجُلًا طَلَّقَ امْرَأَتَهُ ثَلَاثًا فَتَزَوَّجَتْ فَطْلُقَ، فَسُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ أَتَحِلُّ لِلأَوَّلِ؟ قَالَ: لَا، حَتَّى يَذُوقَ عُسَيْلَتَهَا كَمَا ذَاقَ  
الْأَوَّلُ -

(सहीह बुखारी, किताबुत तलाक हदीस नम्बर - 2639)

इस से साफ़ ज़ाहिर है कि पहली बार दी गई तीनों तलाकें नाफ़िज़ हो गईं

والله اعلم بالصواب

Assalamu'Alaikum,

What Does giving three divorces (talaq) in a single sitting count as three valid divorces according to the Qur'an and Hadith **From the questioner:**

Bilal Hussain, Uttarakhand, India

---

### The Answer

Wa-alaikum as-salam.

Whether three divorces are given at separate times, all at once in a single statement, in separate statements, or even within one breath or three breaths—in every case all three take effect. The entire Muslim ummah is in agreement on this.

Therefore, when a husband gives his wife three divorces, she becomes forbidden to him with **ḥurmat-e-mughalazah** (permanent prohibition).

Reconciliation (rujoo‘) is not allowed, nor can they remarry **unless** she first marries another man and he later divorces her of his own accord.

Allah Ta‘ala says in the Qur’an:

”فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَتَكَحَّجَ رَوْجًا غَيْرَهُ“ (Al-Baqarah-230)

**Translation –**

“Then if he divorces her the third time, she will not be lawful to him until she has stayed with another husband; then if the other husband divorces her, it is no sin for these two to reunite if they consider that they can keep the limits of Allah established; these are the limits set by Allah which He explains for people of intellect..”

(Surah Al-Baqarah 2:230)

This verse is general: whether the three divorces are given in one sitting or in different gatherings, once three have been completed, the woman becomes permanently unlawful to the first husband.

A hadith states:

From 'Ummul mu'mineen Hazrat Aaisha Siddiqua Radi ALLAHU Ta'ala Anhu:

: عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا  
أَنَّ رَجُلًا طَلَّقَ امْرَأَتَهُ ثَلَاثًا فَتَزَوَّجَتْ فَطْلُقَ، فَسُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ أَتَحِلُّ لِلأَوَّلِ؟ قَالَ: لَا، حَتَّى يَذُوقَ عُسَيْلَتَهَا كَمَا ذَاقَ الْأَوَّلَ - "

Translation of Hadith–

“A man divorced his wife three times. She then married another man, and he too divorced her. The people asked the Prophet ﷺ, ‘Is she lawful for the first husband now?’ He said: ‘**No, not until the second husband has consummated the marriage with her as the first did.**’

(Sahih al-Bukhari, Book of Divorce, Hadith No. 2639)

This clearly proves that the three divorces given at one time all take effect.



صح الجواب والله تعالى اعلم بالصواب.

صدر مفتی

مفتی اعظم اترکھنڈ، خلیفہ حضور تاج الشریعہ  
محمد ذوالفقار خان نعیمی ککراوی غفرلہ ولوالدی  
کاشی پور اترکھنڈ

کتبہ

مفتی محمد واصف خان الرضوی  
ہلدوانی نینی تال اترکھنڈ

فاؤنڈر

محمد الفاظ عباسی ازہری  
کاشی پور اترکھنڈ